

Asia: VN/9952/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot muutosehdotuksista

Opetushallitus pitää ehdotusta yleisesti kannatettavana. Ehdotus on kannatettava siitäkin näkökulmasta, että sellaisissa asiakokonaisuuksissa, joissa asiakas on voinut itse täyttää yhteystietonsa, on välillä esiintynyt tilanteita, joissa asiakas ei ole antanut suostumustaan sähköiseen tiedoksiantoon mutta on joko vahingossa tai tarkoituksella jättänyt kirjepostiosoitettaan koskevat tiedot pois tai tiedot ovat olleet vaillinaiset. Tämä on hidastanut prosessia.

On myös huomioitava, että ehdotuksesta seuraa päivitystarpeita viranomaisten nykyisiin sähköisiin järjestelmiin ja prosesseihin. Viranomaisen on esimerkiksi integroitava Suomi.fi-viestit osaksi olemassa olevia sähköisiä asiointijärjestelmiään sekä päivitettävä järjestelmät siten, että ne voivat tarkistaa ja päivittää käyttäjien suostumustiedot reaaliaikaisesti.

Suomi.fi-viestien ensisijaisuus voi johtaa asiakkaan näkökulmasta johtaa siihen, että nykyinen asiointi hajaantuu aikaisempien sähköisten palvelujen lisäksi vielä yhteen uuteen palveluun. Esimerkki: 1. henkilö saa sähköpostilla ilmoituksen uudesta suomi.fi-viestistä, 2. henkilö siirtyy suomi.fi viestipalveluun lukemaan viestin, 3. henkilö siirtyy viranomaisen omaan palveluun tekemään hakemukseensa liittyviä toimenpiteitä.

Huomiot tiedoksiantoa koskevista ehdotuksista (18-19 b §:t)

Yleisesti kannatettava ehdotus, erityisesti tavallisen sähköisen tiedoksiannon käyttäminen ilman suostumusta osalta. On kuitenkin hyvä huomioida, että kuten edellisessä kohdassa 19 a – b §:stä, jossa käyttäjälle saattaa muodostua heikompi palvelukokemus, kun asian äärelle pääseminen ketjuuntuu.

Huomiot sähköisen asiakirjan saapumista määräajassa koskevasta ehdotuksesta (11 §)

Opetushallituksella ei ole lausuttavaa kyseisestä kohdasta.

Muut huomiot

Opetushallituksella ei ole lausuttavaa kyseisestä kohdasta.

Huomiot soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta esitutinnan ja poliisitutinnan osalta

Opetushallituksella ei ole lausuttavaa kyseisestä kohdasta.

Huomiot oikeudenkäymiskaaren (erit. OK 11:3) ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain prosessiosoite- ja tiedoksiantosäätelyä koskevista ehdotuksista

Opetushallituksella ei ole lausuttavaa kyseisestä kohdasta.

Muut huomiot koskien oikeudenkäymiskaarta ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia

Opetushallituksella ei ole lausuttavaa kyseisestä kohdasta.

Huomiot oikeudenkäyntimaksun porrastusta koskevasta ehdotuksesta hallinto- ja erityistuomioistuinten osalta

Opetushallituksella ei ole lausuttavaa kyseisestä kohdasta.

Esityksessä on arvioitu ehdotettavien muutosten perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, yritysvaikutuksia ja viranomaisvaikutuksia. Onko esityksessä otettu huomioon tältä osin keskeisimmät vaikutukset? Arvioitko muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu?

Opetushallituksella ei ole lausuttavaa kyseisestä kohdasta.

Muut huomiot

Opetushallitus nostaa esille, että kasvatuksen ja koulutuksen järjestäjien sekä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tarpeet tulee ottaa valmistelussa huomioon. On tärkeää huomioida, että kasvatusta ja koulutusta voivat järjestää sekä julkisen (kuten valtio, kunnat ja kuntayhtymät) että yksityisen sektorin toimijat (kuten rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt sekä osakeyhtiöt) kulloinkin soveltuvan toimialakohtaisen lainsäädännön mukaisesti ja että järjestäjien mahdollisuudet ja valmiudet Suomi.fi-asioinnin hyödyntämiseen voivat vaihdella. Kasvatuksen ja koulutuksen alalla tehdään määrällisesti paljon tiedoksi annettavia hallintopäätöksiä. Näitä ovat tyypillisesti esimerkiksi päätökset, joilla lapsi tai oppilas tai opiskelija otetaan kasvatukseen tai koulutukseen, sekä muun muassa erilaiset tuen antamiseen liittyvät päätökset toimialakohtaisessa lainsäädännössä määritellyllä tavalla. Koska jatkossa suomi.fi-viestien ja suomi.fi-valtuuksien käytöstä voi poiketa vain perustellusti vrt. aiempaan, jossa sai käyttää harkintaa vapaammin, on perusteltua mainita, että nämä integraatiot sekä muutokset prosesseihin aiheuttavat kustannuksia ja lisätyötä.

Grönholm Annika
Opetushallitus - Asiakkuus ja tieto